

Beste leerkracht,

U heeft met uw klas een bezoek gepland staan aan het Kinderboekenmuseum voor de les *Brief voor Aap*.

De museumles start met een verhaal waarin Aap een brief heeft ontvangen die hij niet lezen kan. Kunnen de leerlingen dat wel? De leerlingen gaan in het museum de tentoonstelling *ABC met de dieren mee* bezoeken en samen op zoek naar de brief van Aap. Om de brief te kunnen vinden moeten zij verschillende opdrachten uitvoeren en puzzelstukken verdienen in de tentoonstelling *ABC met de dieren mee*. De leerlingen reizen langs de letters van het alfabet en al spelend ontmoeten ze de leukste kinderboekenbeesten. Van Dikkie Dik, Nijntje en Vos & Haas, tot Kleine Ezel en Spuit Elf. Van de E van Eten als Rupsje Nooitgenoeg tot de Z van Ziezo, tijd voor Nachtpannenkoeken. Tijdens hun vrolijke lettertocht spelen kinderen prikkelende interactieve spellen en kunnen ze hun fantasie de vrije loop laten. De beginnende geletterdheid wordt splendorwijs gestimuleerd en de leerling leert dat een erfgoedinstelling verzamelingen aanlegt. De leerlingen worden tijdens de museumles opgedeeld in groepjes, maximaal 6 groepjes in totaal. Zou u alvast na willen denken over de groepsindeling? Dat scheelt tijd bij het opstarten van de les. Wij vragen u om per 5 leerlingen te zorgen voor een begeleider. De begeleiders hebben een actieve rol tijdens de les in het begeleiden van kinderen door de tentoonstelling.

In deze handleiding vindt u voorbereidings- en verwerkingslessen bij de museumles.

Wij wensen u alvast veel plezier en tot ziens in het Kinderboekenmuseum.

Met vriendelijke groet,

Anouk van Dijk,

Coördinator Educatie Kinderboekenmuseum

M anouk.vandijk@stichtingnll.nl

T (070) 333 96 06

Vorbereidingslessen bij museumles Een brief voor Aap

Vorbereidingsles 1. Kringgesprek naar aanleiding van het museumbezoek

Duur: 15 minuten

Doelstelling: Leerlingen bespreken wat zij verzamelen en het bezoek aan het Kinderboekenmuseum

Kerdoelen: Nederlands 1,2,3 & Kunstzinnige oriëntatie 56

Opbouw:

Begin het kringgesprek met vertellen dat er een bezoek aan het Kinderboekenmuseum gepland staat. Laat de leerlingen vertellen over wat ze verwachten bij het bezoek, stel vragen als:

- *Weten jullie wat een museum is?*
- *Het is een plek waar bijzondere spullen worden bewaard. Verzamel je zelf ook iets?*
- *Zo ja, wat dan?*

Vorbereidingsles 2. Voorlezen van prentenboeken die aanbod komen tijdens het museumbezoek

Duur: 15 minuten

Doelstelling: Leerlingen bespreken wat zij verzamelen en het bezoek aan het Kinderboekenmuseum

Kerdoelen: Nederlands 1,2,3 & Kunstzinnige oriëntatie 56

Tijdens de les reizen de leerlingen reizen langs de letters van het alfabet en al spelend ontmoeten ze de leukste kinderboekenbeesten. Van Dikkie Dik, Nijntje en Vos & Haas, tot Kleine Ezel en Spuit Elf.

Van de E van Eten als Rupsje Nooitgenoeg tot de Z van Ziezo, tijd voor Nachtpannenkoeken.

Lees ter voorbereiding met de leerlingen een boek over de prentenboekdieren die voorkomen in de tentoonstelling en bespreek de letters van het alfabet. De volgende prentenboeken komen voor in de les: Rupsje Nooitgenoeg, Nijntje, Kleine Ijsbeer, Dikkie Dik, Pim en Pom, Spuit Elf, Vos en Haas, Kleine ezel en Keepvogel.

Verwerkingslessen bij museumles Een brief voor Aap

Als vervolg op het museumbezoek hebben wij een aantal verwerkingsopdrachten ontwikkeld. Deze opdrachten gaan allemaal op een andere manier in op het thema verzamelen. De opdrachten sluiten op elkaar aan maar kunnen ook los aangeboden worden. Deze lessen en lesteps zorgen ervoor dat het museumbezoek beter beklijft bij de leerlingen.

Verwerkingsles 1. Kringgesprek naar aanleiding van het museumbezoek

Duur: 15 minuten

Doelstelling: Leerlingen reflecteren op het verhaal *Wat staat daar?* en het bezoek aan het Kinderboekenmuseum

Kerdoelen: Nederlands 1,2,3 & Kunstzinnige oriëntatie 56

Opbouw:

Begin het kringgesprek met een terugblik op het bezoek aan het Kinderboekenmuseum. Laat de leerlingen vertellen over het bezoek, stel vragen als:

- Wat heb je gezien in het museum?
- Wat heb je gedaan?
- Wat vond je daarvan?
- Kun je je nog herinneren welke letters er voorbij kwamen bij de opdrachten
(Dit waren de letters: e,k,h,p,w,z)
- Wat vonden jullie aan het einde van de les?

Het boek *wat staat daar?* is niet meer te koop in de winkels. Op verschillende sites op internet is nog wel een digitale versie van het boek te vinden . Lees het boek *wat staat daar?* (nogmaals) voor of bespreek met de kinderen wat zij nog weten van het verhaal.

Bespreek de volgende onderwerpen:

- Waarom is deze brief bijzonder voor Aap?
- Is deze brief anders dan een normale brief?
- Waarom bewaart het museum de brief in een vitrine?

Sluit het gesprek af door aan te geven dat iets heel gewoons zoals een brief toch heel bijzonder kan zijn en dat je daarom iets bewaart.

Verwerkingsles 2. Wat verzamel jij?

Duur: 2 x 15 minuten

Doelstelling: Leerlingen praten over een voorwerp dat voor hen bijzonder is en beargumenteren waarom dit voor hen een bijzondere waarde heeft. Ze ontdekken dat dit voor elke leerling anders is.

Kerdoelen: Nederlands 1,2,3 & Kunstzinnige oriëntatie 56

Opbouw les 1:

Start met de klas in een kring en praat met de leerlingen over het bezoek aan het museum. De brief van Aap lag in een vitrine, omdat de brief heel speciaal is. Toch lijkt het een hele gewone brief. Zijn er kinderen in de klas die zelf ook iets bewaren dat voor hen een bijzondere waarde heeft? En waarom is het bijzonder? Omdat je het gekregen hebt van iemand, zelf gevonden of misschien gekocht van je zakgeld?

Vraag de leerlingen om dit voorwerp mee te nemen naar school. Neem zelf ook iets mee van huis dat voor u persoonlijk van grote (emotionele) waarde is.

Opbouw les 2:

Leg alle voorwerpen die de kinderen van huis hebben meegenomen in het midden van de kring. Pak een voor een iets uit de kring, of laat een van de kinderen een voorwerp kiezen waar hij/zij nieuwsgierig naar is en meer van wil weten. Laat per voorwerp steeds de eigenaar aan het woord:

- Waarom is dit voor jou bijzonder? Hoe kom je er aan?
- Bewaar je het al lang?
- Waar bewaar je het? Op een geheime plek? In een bijzonder doosje of in een vitrinekast?
- Heb je er één van of misschien meerdere? Als je meerdere voorwerpen van hetzelfde soort verzamelt dan noem je dat sparen.

Het leukste is om alle kinderen aan het woord te laten. Lukt dit niet binnen een les, verspreid dit dan over twee of drie momenten in de week. Probeer binnen een gesprek de hele klas te betrekken.

Misschien zijn er kinderen die hun klasgenoot nog iets willen vragen over het voorwerp?

Verwerkingsles 3. Een museum in de klas!

Duur: circa 90 minuten (dit kan verspreid worden over verschillende dagen)

Doelstelling: Leerlingen leren over het begrip museum en ervaren dit spelenderwijs

Kerdoelen: Nederlands 1,2,3 & Kunstzinnige oriëntatie 56

Lesonderdeel 'Het museum'

Ga met de klas in de kring zitten. Begin met het bespreken van het bezoek aan het Kinderboekenmuseum, bespreek wat ze daar gedaan hebben, wat ze daar gezien hebben, wat ze daar geleerd hebben, zie hiervoor ook Verwerkingsles 1.

Ga verder met het woord museum, wat is dit eigenlijk? Bespreek met de leerlingen wat een museum is en wat je daar kan doen/zien:

- Wat is een museum eigenlijk?
- Wie is er wel eens in een ander museum geweest?
- Wat kon je daar zien of doen?

Maak duidelijk dat elk museum andere voorwerpen verzamelt. In het geval van het Kinderboekenmuseum is dat alles wat te maken heeft met de schrijvers en tekenaars van kinderboeken. In andere musea verzamelen ze schilderijen, of spullen van heel vroeger of bijzondere dieren. In het museum kun je daar dan van alles zien en er over leren.

Lesonderdeel 'Een klassenmuseum'

Vertel de leerlingen dat het jou leuk lijkt om een museum in de klas te maken. Het museum kan gemaakt worden met de spullen die de kinderen zelf hebben meegenomen in verwerkingsles 2. Ook zou je er voor kunnen kiezen een creatieve opdracht (denk aan een teken- of schilderopdracht, , kleurplaten, vouwwerkjes) van de kinderen tentoon te stellen in het klassenmuseum.

De locatie

Kies een hoek van de klas met een aantal kasten of tafeltjes waar het museum kan worden ingericht. Misschien is de poppenhoek een geschikte plek om tijdelijk om te bouwen tot museum. Een gang of hal ergens in de school kan ook veranderen in een museumruimte.

De inrichting

Het onderwerp en de plek zijn bepaald. Wat is er nog meer nodig? Maak samen met de leerlingen een lijst. Je kunt hierbij denken aan:

- Mooie kledjes om de voorwerpen in uit te stallen
- Bordjes voor bij de voorwerpen met een korte tekst erop, wat is het en van wie is het?
- Kassa en toegangkaartjes
- Een naam voor het museum

Richt het museum samen met de leerlingen in.

De opening

Als het museum is ingericht is het zover: het museum kan geopend worden. Span een papieren lint voor de ingang van het museum die doorgeknipt kan worden voor de officiële opening. Wie staat er achter de kassa? En wie geeft een rondleiding door het museum? Nodig eventueel de ouders uit voor een rondleiding door de leerlingen in het museum van de klas!